

Xeografía do encontro

Teresa Seara

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

SEARA, TERESA (2011 [2007]). “Xeografía do encontro”. *Protexa*: 4, 12.
Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*. <<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/208>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

SEARA, TERESA (2007). “Xeografía do encontro”. *Protexa*: 4, 12.

* Edición dispoñíbel desde o 25 de xaneiro de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

De saudades setentrionais

Poesía Novo número da revista que dirixe dende Portugal Antonio Queirós

Saudade, revista de poesía
nº 9 · Associação
Amarante Cultural ·
Edições do Tâmega, 2007
8 Euros

Da man de António José Queirós chéganos polo sempre agradábel correo ordinario o número 9 da revista Saudade. O seu director, xa coñecido por ambiciosos e consumados proxectos como a revista *Anto* (á memoria de Antonio Nobre e sobre as literaturas lusófonas), ofreceunos até a data un consello de redacción composto por nomes ben coñecidos da poesía portuguesa actual: Amadeu Baptista (ver Protexa 3), Helga Moreira, António Cândido Franco, Henrique Monteiro, Jorge Velhote, José Augusto Seabra, Luís Amaro e Sérgio Pereira, para alén de colaboradores como Casimiro de Brito e José Luís Peixoto. Cun deseño xeral moi simple (capa de Humberto Nelson e ilustración de José Rodríguez), ten unha tiraxe de cincocentos exemplares e unha periodicidade anual.

O título da revista fai referencia a un concepto moi arraigado na reflexión metafísico-poética galego-portuguesa e que o dicionario define, coas esperadas limitacións, así: «Recordação nostálgica e suave de persoas ou cousas distantes ou passadas». Nun sentido máis amplo, podemos relacionalo coa soidade que o individuo sente perante a grandeza de todo o que existe, e que nos lembra o tópico do «triste» na literatura hispánica medieval e renacentista, e aínda na poesía decimonónica: algunhas personaxes como o «triste» cativo do *Romance del prisionero*, o Cabaleiro da Triste Figura do *Quixote* ou outros de poemas de Rosalía de Castro e António Nobre.

Na presentación do número primeiro afirmábase un ámbito xeográfico preciso como orixe de dimensión telúrica: a zona do Douro, ámbito natural de dous poetas da máxima consideración na literatura portuguesa: António Nobre e Teixeira de Pascoas. É, polo tanto, unha revista orgullosamente setentrional, e que sempre mantivo a coherencia de albergar colaboradores galegos como se unha irmandade esencial nos fixese indiscutíbeis partícipes da súa mesa.

Nacida en 2001, a revista ten ofrecido asento a autores de moi variada xeografía: portugueses, galegos, brasileiros, franceses, hondureños, colombianos, arxentinos, españois, polacos, romaneses. Entre os galegos figuran Xosé Lois García, José António Lozano, Xoán Neira, Carlos Quiroga, José Ángel Valente (traducido para portugués por Amadeu Baptista), César Antonio Molina (en castelán), Xosé María Álvarez Cáccamo, Yolanda López, Tati Mancebo, Ramiro Torres e quen isto escribe.

// Alfredo Ferreiro

Xeografía do encontro

Poesía Un chanzo máis na imbricación, xa habitual en Baldo Ramos, entre a fotografía e a palabra escrita

O ourego e o compás ·
Baldo Ramos ·
Fundación Curros
Enríquez, 2007 ·
79 páx · Non venal

Desde o momento no que compuxo os seus primeiros libros de artista, como, por exemplo, *Ut pictura poesis*, manifestaba ben ás claras Baldo Ramos o desexo por establecer un diálogo interno entre a palabra e a imaxe pois sempre se mesturan os poemas con deseños, letras chinesas, reproducións de cadros e mesmo coa propia caligrafía do autor actuando a xeito de elemento visual. A partir de entón, cada nova obra viña ser un chanzo máis nesta imbricación entre ambas as artes mentres o seu nome ía adquirindo cada vez maior peso nos campos da pintura e da poesía como o demostran as numerosas exposicións nas que ten participado na súa faceta de artista plástico e os premios literarios que galardoa a súa obra escrita (caso do Concello de Carral, o Celso Emilio Ferreiro ou, máis recentemente, o IV Certamen de Poesía Hispanoamericana Víctor Jara). Neste sentido, non debe estrañarnos que *O ourego e o compás* –o máis recente poemario de Baldo Ramos, reeditado pola Fundación Curros Enríquez tras da primeira edición feita pola revista *Casa da Gramática* en 2006- volva afondar no encontro entre os versos e as imaxes, aínda que, neste caso, opte o autor por explorar a arte da fotografía en detrimento do debuxo que ten unha presenza moi reducida no volume.

As fotos, de elementos da natureza e de construcións humanas, pretenden mostrar, como di Xavier Castro Rodríguez no prólogo, o “Continente terreal e contido humano nunha silenciosa e

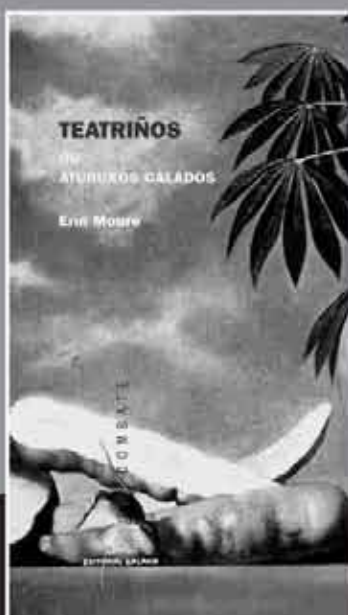

tácita interdependencia” que tamén se explora nos propios textos. Así, procúrase a “xeografía do encontro” entre a terra e o ser que a habita, representados ambos os dous mediante o recurso aos símbolos do ourego (a orixe, a raíz) e o compás (o periplo vital, a ruta que cada quen traza sobre os camiños). De aí que os topónimos, tan presentes nos poemas, sexan un elemento moi significativo pois non só evocan os lugares da infancia do eu (Anxeriz, Callarriba, Sobrado, Val do Oza, etc.) senón que traen ecos de algúns dos grandes *topoi* literarios (o Caurel de Novoneira, Harar coas pegadas de Rimbaud ou o Barbantes natal de Manuel Vilanova).

Ademais, na obra reencontrámonos cos temas recorrentes na poética de Baldo Ramos: a memoria como capacidade que caracteriza ao ser humano (“Somos fillos da memoria/

semente que prende entre as resmas do ourego”), a reflexión sobre o poder da palabra (“a man dubida// sabe que nas palabras se agocha/ a verdade das cousas (...) a man dubida// sente/ que as palabras saben máis/ do que a memoria lembra”) e o paso do tempo representado por un río que flúe entre os dedos achegándonos á derrota e á morte. Fronte a isto, o poema aporta sabedoría e esperanza pois grazas a el chegamos tamén á beleza, unha sorte de “ficción na que o real/ só é un verso desbotado”. Velaí que o poeta, como “o calígrafo, o amanuense percorre vastos territorios do corazón, o pensamento e a patria onde sempre hai un sentimento rotundo para os seus”, como di Xavier Castro, o desexo de cartografar a xénese e a meta da nosa vida.

// Teresa Seara

Erín Moure
TEATRIÑOS
COLECCIÓN DOMBATE

Os seus poemas abren recunchos agochados na percepción e na linguaxe, descubren no miúdo, no común, un brillo ignorado ou un matiz perdido.

www.editorialgalaxia.com

Helena de Carlos
VIGO
COLECCIÓN DOMBATE

A cidade de Vigo como escenario de escolas, bacharelatos, veráns... Velaquí a literatura como equipamento para a vida, unha arte para sobrevivir no asedio do absurdo.